

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci

žalobkyně: **nezl. T. T. T. N.**

zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
sídlem Příkop 8, Brno

proti

žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**

organizační útvar Ministerstva zahraničních věcí
sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1

o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícímu v tom, že žalovaný dne 7. 8. 2017 vrátil zástupkyni žalobkyně žádost žalobkyně o povolení k trvalému pobytu za účelem soužití rodiny bezprostředně po jejím podání,

takto:

- I. **Určuje se**, že zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 7. 8. 2017 vrátil zástupkyni žalobkyně žádost žalobkyně o povolení k trvalému pobytu za účelem soužití rodiny bezprostředně po jejím podání, **byl nezákonný**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč k rukám Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá určení v záhlaví uvedeného nezákonného zásahu žalovaného. Uvedla, že její rodiče žijí v České republice, a proto se spolu s ní nemohli dostavit k podání

její žádosti o povolení k trvalému pobytu. K tomuto úkonu tedy zmocnili paní T. T. T. T. (dále jen „zmocněnkyně“). Když zmocněnkyně dne 7. 8. 2017 žádost žalobkyně podala, byla jí zaměstnankyní žalovaného vrácena s tím, že je nutná přítomnost samotné žalobkyně, a to z důvodu nutnosti pořízení jejích otisků prstů. Zároveň byla přijata obdobná žádost bratra žalobkyně, nezl. N. T. H. (dále jen „bratr žalobkyně“), který však na zastupitelském úřadu osobně přítomen byl.

2. Přípisem ze dne 14. 9. 2017 se k žalobě vyjádřilo Ministerstvo zahraničních věcí.
3. Soud přípisem ze dne 15. 3. 2018 žalovanému sdělil, že za něj v řízení před soudem nemůže jednat Ministerstvo zahraničních věcí, jelikož ministerstvo jako celek není účastníkem řízení. Žalovanému byla stanovena dodatečná lhůta dvou týdnů k vyjádření. Žalovaný však již na tento přípis nijak nereagoval.
4. Městský soud v Praze konstatuje, že dle závěrů rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, a navazujícího usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 11. 2017, č. j. 4 Azs 168/2017 - 15, je zastupitelský úřad při přijímání žádostí cizinců o pobytová oprávnění z kompetenčního hlediska samostatným správním orgánem odlišným od Ministerstva zahraničních věcí. Na tom nic nemění skutečnost, že z organizačního hlediska je zastupitelský úřad podle § 4 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, součástí Ministerstva zahraničních věcí jako správního úřadu. Je tedy třeba trvat na tom, aby v řízení před soudem za žalovaného vystupovala oprávněná osoba ve smyslu § 33 odst. 5 s. ř. s.
5. Dne 1. 8. 2018 se ve věci konalo ústní jednání. Žalobkyně setrvala na svých tvrzeních uvedených v písemných podáních. Žalovaný, který na ústním jednání již byl zastupován k tomu pověřenou osobu, se přihlásil k vyjádření podanému Ministerstvem zahraničních věcí. Uvedl jednak, že žalobkyně měla povinnost se sama osobně dostavit k podání žádosti. Dále pak uvedl, že též zákonní zástupci žalobkyně měli povinnost se k podání žádosti dostavit osobně. Přitom platí, že zastoupení na základě zmocnění není možné. Žalobkyně, respektive její rodiče, měli povinnost požádat o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, což však učinili pouze v případě bratra žalobkyně, který byl sám přítomen, a jehož žádost byla přijata ke zpracování. Žalovaný též zdůraznil, že žalobkyně, na rozdíl od svého bratra, neměla předem sjednaný termín k podání žádosti v systému Visapoint.
6. Správní spis v nyní projednávané věci nebyl žalovaným veden.
7. Soud k návrhu žalobkyně provedl následující důkazy.
8. Žalobkyně předložila kopii žádosti o povolení k trvalému pobytu datovanou 7. 8. 2018. Z této žádosti vyplývá, že nebyla žalovaným přijata.
9. Dále žalobkyně předložila plnou moc ze dne 4. 8. 2017, kterou její rodiče udělili zmocněnkyni T. T. T. T., aby je zastupovala při podání žádostí žalobkyně a bratra žalobkyně o pobytové oprávnění.
10. Soud si dále od Ministerstva vnitra k návrhu žalobkyně vyžádal kopii správního spisu k řízení o žádosti bratra žalobkyně o povolení k trvalému pobytu. Z tohoto spisu byly jako důkaz provedeny následující listiny.
11. Bratr žalobkyně taktéž podal dne 7. 8. 2017 žádost o povolení k trvalému pobytu, která žalovaným byla přijata. K žádosti byla připojena žádost rodičů žalobkyně ze dne

13. 7. 2018, respektive jejího bratra, aby byla omluvena jejich „nepřítomnost při podání žádosti o pobyt v ČR“. Zároveň byla připojena tatáž plná moc ze dne 4. 8. 2017 pro zmocněnkyni T. T. T. T., která se vztahovala i na žalobkyni. Žalovaný za těchto okolností žádost bratra žalobkyně akceptoval a postoupil ji k vyřízení Ministerstvu vnitra.

12. Nejprve Městský soud v Praze konstatuje, že žaloba je přípustná, neboť žalobkyně v souladu s požadavkem § 84 odst. 3 písm. a) s. ř. s. označila takové jednání žalovaného, které mohlo představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Za situace, kdy byla podaná žádost pracovníci žalovaného bez dalšího krátkou cestou vrácena zástupkyni žalobkyně, totiž bylo žalobkyni zamezeno v iniciaci řízení o její žádosti, přičemž proti tomuto postupu neměla k dispozici žádný jiný prostředek obrany. Tím se tedy nyní projednávaná věc liší od žalob, které byly odmítnuty usneseními Městského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2018, č. j. 10 A 190/2017 - 33 a 10 A 191/2017 - 28, (kasační stížnosti proti těmto usnesením byly zamítnuty rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 82/2018 - 19 a 6 Azs 80/2018 - 19). V těchto věcech sice žalobci také spatřovali nezákonný zásah žalovaného v tom, že jim byla bezprostředně po podání vrácena žádost o pobytové oprávnění, dopadala na ně však pozdější právní úprava. V jejich případě totiž byla vydána usnesení podle § 169h odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění od 15. 8. 2017, a vrácení žádosti bylo jen důsledkem těchto usnesení. V nyní projednávané věci však takové usnesení vydáno nebylo ani vydáno být nemohlo, protože příslušný právní podklad ještě neexistoval, a proto je zásahová žaloba proti vrácení žádosti přípustná.
13. Městský soud v Praze přistoupil k věcnému posouzení žaloby, přičemž v souladu s § 87 odst. 1 částí věty za středníkem rozhodoval podle skutkového a právního stavu, který zde byl v době zásahu.
14. Soud vzal za prokázané, že zmocněnkyně, již udělily plnou moc rodiče žalobkyně, se skutečně dne 7. 8. 2017 pokusila podat žádost žalobkyně o povolení k trvalému pobytu, přičemž jí byla tato žádost žalovaným okamžitě vrácena. Jak zdejší soud uvedl již ve svém rozsudku ze dne 23. 5. 2018, č. j. 10 A 215/2017 - 59, bodu 23, „žadatel, jemuž je ze strany zaměstnance velvyslanectví nezákonně znemožněno ... podat žádost, se nachází v mimořádně obtížné důkazní situaci. Proto po žalobci nelze žádat nezvratný důkaz o jeho tvrzení a je třeba vycházet zejména z celkové koherence a důvěryhodnosti jím prezentovaného skutkového děje a takových důkazů, které jeho tvrzení sice přímo neprokazují, ale dodávají jim na věrohodnosti.“ V nyní projednávané věci bylo prokázano, že žádost bratra žalobkyně byla uvedeného dne úspěšně podána za zcela totožných okolností, s výjimkou toho, že bratr žalobkyně byl na velvyslanectví osobně přítomen. V tomto kontextu má tedy soud z listin předložených žalobkyní, které jsou obdobné listinám předloženým v řízení týkajícím se bratra žalobkyně, za zřejmé, že tvrzení žalobkyně jsou pravdivá.
15. Dále bylo třeba posoudit, zda postup žalovaného, který odmítl žádost žalobkyně převzít, byl souladný se zákonem. Soud má z provedených důkazů za zřejmé, že žádost žalobkyně a jejího bratra se skutečně lišila výhradně tím, že žalobkyně, které v té době bylo šest let, na rozdíl od svého bratra nebyla podání žádosti osobně přítomna.
16. Požadavek na osobní podání žádosti na příslušném zastupitelském úřadě v rozhodné době stanovil § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců: „Žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti podle věty první upustit.“

17. Podle § 178 zákona o pobytu cizinců se „[z]a procesně způsobilého ... pro účely tohoto zákona považuje cizinec starší 15 let, který je schopen projevit svou vůli a samostatně jednat.“ Podle § 32 odst. 1 správního řádu musí být účastník, který nemá procesní způsobilost, zastoupen zákonným zástupcem.
18. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016 - 37, bodu 13 jednoznačně uvedl, že podmínka osobního podání žádosti na příslušném zastupitelském úřadě se v případě procesně nezpůsobilých žadatelů vztahuje na jejich zákonného zástupce. V bodech 19 - 21 téhož rozsudku Nejvyšší správní soud dovodil, že v případech, kdy je takový požadavek příliš tvrdý, lze upustit od podmínky osobního podání žádosti.
19. V nyní projednávané věci je nepochybné, že žalovaný byl připraven upustit od osobního podání žádosti zákonnými zástupci žalobkyně, neboť tak učinil v případě jejího bratra. Přesto žalovaný žádost žalobkyně nepřijal. Pokud však žalobkyně nebyla způsobilá žádost sama podat ani jinak s žalovaným jednat jinak než prostřednictvím svého zákonného zástupce, případně jeho zmocněnkyně, nemohla se povinnost osobní přítomnosti přímo na ni osobně vztahovat.
20. Důvodem pro požadavek na osobní přítomnost žalobkyně při podání žádosti nemohla být ani povinnost podvolit se odebrání otisků prstů. Zastupitelský úřad však nemá pravomoc snímat otisky prstů žadatele o povolení k trvalému pobytu. V § 103 písm. k) zákona o pobytu cizinců je výslovně uvedeno, v kterých případech je cizinec povinen sejmutí otisků prstů strpět, a řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu mezi tyto případy nepatří. Stejně tak ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se trvalého pobytu na území takovou pravomoc zastupitelského úřadu nestanoví. Vzhledem k žádosti o povolení k trvalému pobytu na území České republiky se neuplatní ani povinnost podrobit se sejmutí otisků prstů podle čl. 9 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 767/2008, o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy, neboť toto nařízení se týká jen žádostí o víza.
21. Potřeba sejmutí otisků prstů žalobkyně tedy v žádném případě nemohla být důvodem pro vyžadování její osobní přítomnosti na zastupitelském úřadu. I kdyby však zastupitelský úřad měl pravomoc otisky prstů žalobkyně sejmut, nepředstavovala by její nepřítomnost při podání žádosti překážku jejího přijetí. Zastupitelskému úřadu by nic nebránilo žádost přijmout a dodatečně vyzvat zákonného zástupce žalobkyně, respektive jeho zmocněnce, aby zajistil účast žalobkyně při sněti otisků prstů. Jak ovšem bylo uvedeno, takový požadavek by však v každém případě nebyl v souladu se zákonem.
22. Dále je třeba odmítnout tvrzení žalovaného, že zákonní zástupci žalobkyně požádali o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti jen vůči žádosti bratra žalobkyně. Z žádosti je zřejmé, že rodiče žalobkyně požádali o upuštění od povinnosti své osobní přítomnosti při podání žádostí, nikoliv pouze o upuštění od této povinnosti *ve vztahu k žádosti bratra žalobkyně*, jak žalovaný tvrdil. Ostatně takový postup rodičů žalobkyně by byl zcela nelogický a nelze si představit, co by je k němu mohlo vést. Jelikož žalovaný byl ochoten od povinnosti osobního podání žádosti upustit v případě bratra žalobkyně, je evidentní, že by tak musel učinit i v jejím případě.
23. Konečně je třeba dodat, že ani skutečnost, že se žalobkyně neregistrovala v systému Visapoint, nemůže na věci nic změnit. Podle zákona o pobytu cizinců ve znění k datu podání žádosti totiž existovala povinnost předem si sjednat termín podání žádosti pouze pro žadatele o víza, nikoliv pro žadatele o povolení k pobytu (viz rozsudek rozšířeného

senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, bod 74).

24. Žalovaný se tedy dopustil nezákonného zásahu vůči žalobkyni, pokud nepřijal její žádost o povolení k trvalému pobytu, ačkoliv její zákonní zástupci řádně požádali o upuštění od jejich povinnosti osobní přítomnosti, přičemž za totožných okolností byla žádost bratra žalobkyně přijata. Proto soud podle § 87 odst. 2 s. ř. s. určil, že vrácení žádosti zmocněnkyni právních zástupců žalobkyně bylo nezákonným zásahem.
25. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má na náhradu nákladů právo účastník, který byl v řízení úspěšný, v tomto případě tedy žalobkyně. Náklady žalobkyně sestávaly ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, a dále z odměny za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení, podání návrhu ve věci samé a účasti na ústním jednání. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč ($3 \times 3\,100 = 9\,300$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($3 \times 300 = 900$). Celkem tedy odměna advokáta za společné úkony učiněné pro žalobkyně činí 10 200 Kč, včetně DPH ve výši 21 % potom 12 342 Kč. Spolu se soudním poplatkem tedy soud žalobkyni přiznal náhradu nákladů ve výši 14 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 1. srpna 2018

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu